

Alte Drucke

**Pavli Castrensis In ... Codicis Partem Patauin[a]e
Pr[a]electiones, Francisci Curtij, multorumq[ue]; qui
hactenus Doct. incubueru[n]t Appendicibus ...**

Paulus <Castrensis>

Lugduni, 1553

De iure anulorum aureorum. Rubrica.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150738

Pauli de Castro Secunda super Codice.

a. Qui portat signum o. Additext. in c. in non nullis, de iudeo. Et signum distinguunt hominem ab homine. facit. et si iudeus latius de sent. excom. lib. vi. Ita in habitu. ut in lapid Labecop. in s. si quis virginem. si de iuris.

b. Et sic legitimatus est vere legitimus. Ad de Doc. in c. q. venerabile. q. fil. sicut legi. & p. Anto. de Rosa. & Ludo. de farsi. in suis trac. de legitima tioe. & an legitimatus dicatur legitimatus & an comprehenditur sub statuto loquere de filiis legitimis. vide glos. in c. innocent. de elec. An. de bu. in c. ea. qui si. sicut legi. An. de bu. in c. per venerabile. q. tit. Lud. ro. in l. si qui. p. em. pto. si de viu. ang. c. l. xv. inci. pro reformatioe. Ita legitimatus assimilat homini medicato ambo. i quo semper remanet aliqua cicatrice secund Bal. notabiliter in c. si. in h. col. de transla. epi. Ita legitimatus est similis archimata que facit apparet q. non est. ita dicit Bal. in c. in ix. col. ver. legitimatio. de const.

c. An Imperator possit legitimare. Additext. Pet. de Anch. c. l. vi. incip. primum dubium. non est nouum. Anto. de Butr. consil. xix. incipiente. quia hic agitur de potesta te episcopal.

3. Non solum patronus possit libertum revocare in servitatem proprie offendam: sed etiam eius heres consanguineus, non autem extraneus.

4. Quod non sit extraneus exposicio, actio id est officium iudicis, si materia hoc exposita.

5. Si seruus, ergo nequam.

L E X III.

Iliberti non. † No. hic q. reverentia quae debetur patrono, debetur etiam haeredi eius. Et glo. dicit etiam extraneis. q. est veru in eo. q. constitut in non faciendo. vt. l. venia. de in ius vo. Iesus li in facie do. vt. in. l. liberti liberta q. s. tit. iiij. † No. secundum quod non solum patronus possit revocare libertum in servitatem propter offendam, sed etiam haeres eius. gl. restringit haec ad haeredem sanguinis scilicet filium. sed etiam extraneum haeredem hoc ius non transit ut in aut. vt. libe. de cetero posita. t. i. j. aut. sed hodie in fi. dum dicit, vel eius filios & sic non transiret hoc ius in fiscum licet dixerim contrarium. s. de bo. liber. in. l. j. sed illud non poterat esse verum de iure veteri. Item no. tex. ibi dum dicit ingratis actio. aliqui habent ingratias: sed secundum primam literam exponitur actio id est officium iudicis propter ingratitudinem secundum gl. & sic non quod non est extranea expeditio actio. id est, iudicis officium si materia hoc exposita alias deberet intelligi propriam: & non includeret officium iudicis. Aliquando tamen illud loco actionis proponitur: vt in. c. fi. de offi. iudi. † Vltimò not. in fin. in verbo nequitiam. secundum Bal. † quod si seruus ergo nequam. alibi dicit gl. si seruus, ergo fur, vel capifex. vt no. gl. in. l. Iulia. citca princ. de actio emp.

6. Ingenii licet etiam sint in dignitate militari, si offendunt patronum patris eorum possunt in servitatem reduci sicut ipse pater, non tamen propter delictum patris, sed proprium.

Quid pro sit eis ingenuitas?

L E X

III.II.

detur tenere q. qn perdit feudum, ppter allationem non requisito dno, licet istud delictum comittat in dominum, illa distinctio debeat teneri. Aut recipit pro se & liberis, & non nec liberis. Aut recipit simpliciter & nocet. Additext. q. dixi in l. i. s. de bo. lib. Vnū tamen scias q. vbi cuncti dixi delictum patris nocte filii, procedat eo calu quo feudum peruerat ad patrem secus si nondum peruerat, sed tperabatur peruenire puta habeo feudum, me viuente filius commisit delictum, ex quo si haberet feudum esset priuadus, & noceret filii eius & nepotibus meis. † Quod ritur an me mortuo nepotes ex eo possint ad feudum venire? dic q. sic per illam. l. ii. de Interdie. & re. per. l. adoptuum. in fin. ff. de adop. quia non veniunt ex persona patris sed a filio sublatu de medio, nisi forte essent in eius potestate: ne ipse indignus gaudeat feudo ex persona illorum per. l. queritur ff. de bo. lib. Sed dic q. non q. re. etiam vius fructus: sicut contingit in multis casibus non in aut. Ita. j. de bo. quae libe. Sed olim non sic poterat prohiberi acquisitione facta per filium. Et ista videntur de mente Bar. in. d. l. ii. & q. plenè no. in. l. diuus. de iurepa Opp. in glos. seq. contra tex. dum dicit q. filii postea natu erunt servi. Nam licet nascantur ex seruo, non sequitur q. sicut servi: quia non inspicitur conditio patris in hoc, sed conditio matris in hoc & non patris. gl. propter. h. d. tex. intelligentia quod nascerentur ex ancillis, vel q. sicut calus in quo deberent sequi conditionem patris. truffa est. dic ergo illud esse veru regula riter. Fallit hoc quod pater ppter delictum suum commissum de libertate redigitur in servitatem, quia tunc filii eius etiam quantum ad servitatem sequuntur conditionem patris & non matris: vt etiam si sint nati ex libera sicut servi. Casus hic est notabilis, & est quartum notabile. q. ex ista. l. collig. Vltimò no. gl. & signa eae: quia magistra est. & c.

7. Non solum patronus possit libertum revocare in servitatem proprie offendam: sed etiam eius heres consanguineus, non autem extraneus.

Ibertinæ. † No. hic q. licet filii libertorum non sint liberti: sed ingenui: vt in. l. q. etiam patrono patris sui sicut eorum pater. No. q. licet sint ingenui, & sint etiam in dignitate militari, si offendunt patronum patris eorum, possunt in servitatem reduci sicut ipse patris non tamen propter delictum patris, sed proprium, & hoc tenet gl. hic posita, q. est notandum. sunt ergo ingenui: sed reputantur liberti qualiter ad predicta. † Sed quid prodest eis ingenuitatis deo vt admittantur ad officia publica, ad quae non possunt admetti liberti, & ad honores: vt. j. si ferunt vel libe. ad decurio. al. Po terunt etiam portare anulos, aureos, & etiam togas romanoq. sicut alii ciues romani & ingenui quod facere non poterant patres eorum quia liberti. sed non obstante ista ingenuitate propero gratitudinem & offendam poterant etiam non obstante hoc in servitatem reuocari. simile in aut. sed hodie. j. tit. j.

De iure anulorum aureorum.

Rubrica.

1. Differentia inter ius anulorum aureorum: & restituere natalibus et i. q. concedantur. et nu. i. et i.
2. Legitimatus an sit vere legitimus: ac si fuisset legitimus natus, et quid in statu. Quod non possit aliqua communetas per privilegium vel statutum legitimatus sicut nec restituere sicut, nec alia concedere, que principes reservant. An saltem possit circa spurium dispensare, ut non obstante defectu natalis, quem non possit tollere possit patri succedere?
3. Imperator an possit legitimare in terris ecclesie romane: quo ad temporale iurisdictionem.
4. Si reperitur legitimatio facta per comitem palatinum cum aliqua reservatione: ut quod legitimatus non succedat cum legitimus, an ista reservatione habeat legitimatio.
5. Licet olim essent tria genera personarum, scilicet servi liberti, & ingenui, quoniam hodie non sunt nisi duo, scilicet servi et ingenui.

L E X I.

Remitte. † Quod olim liberti non pos

tat portare anulos aureos, cùm non copetebat nisi ingenui hoibus, & cùm non possent portare anulos, videtur ab ingenuis, sicut videtur in iudeis, q. portant signum O. vt cognoscuntur a christianis. Sed interdum impletarunt ab imperatore vt possent anulos aureos portare vt in isto titulo. & cùm non possent portare anulos aureos, vt. j. de fu. fis. l. sed si accepto. per hoc tam non efficiuntur ingenui, nec mutabatur statutum, sed obvibrabat vt quantius ad hunc actum haberentur pro ingenuis. & sic erat quodā dispensatio non obstante defectu libertinitatis possent vti anulis. In aliis quo habebantur pro libertis: quia dispensatio poterat fieri quo ad quodā, & quo ad alia non. & hoc vult. l. ii. huiusmodi. † Diauid tuebatur natalibus, mutabatur statutum, & efficiens ingenui, sicut si suissent nati liberi in omnibus & per omnia: quia ista restitutio quo ad omnia: cùm quis non possit esse in duplicitate statutis. l. i. parte in fin. ff. de lib. cau. & j. de lati. liber. tol. l. i. & quodā erat relatio vtilis, & non erat fictus ingenuus sed verus, quia princeps his q. cōsistunt in iure non inducit fictionem: sed veritatem, & hoc etiam vult. l. ii. in fin. † Et ista differēta colligitur ex l. sed si hoc. & p. b. tron. ff. de in ius vocā. & sic legitimatus est vere legitimus: ac si fuisset legitimus natus. Et ideo statutum loquens de legitimis comprehendit etiam legitimatos, q. non esset si esset ficte legitimus, non. Bal. in. l. c. acutissimi. j. de fideicō. dicit ergo in. l. huiusmodi q. la restitutio natalis non potest cōcedi per ordinem decurionis, sed referuntur principi sicut plura alia q. posuit hic Bal. pol. Nicola. ma. vt cōcessio ventre atatis. vt. ff. de mino. l. iij. in. pri. & C. de l. qui ve. æta impe. l. ii. Et eodem modo non potest aliqua cōtituta p. legiū vel statutū legitimare spuriū, sicut nec restituere fāmā, nec alia quae princeps sibi referuntur: sed est questio an saltē possit in calpuriū dispensare vt non obstante defectu natalis quod non possit tollere possit patri succedere fuit: q. disputata, de qua fuit Bal. in. l. iij. ff. de test. & communiter tenetur quod non Bal. tenetur in spuriū nato ex incestuoso vel adulterino coitum: de qua sicut lex facit spuriū habem ad succedendum matrī si non est illustris. & l. si qua illustris. infra ad orf. ita potest statutum facere habendum ad succedendum patrī: quia successiones sunt de iur. c. & possunt ut l. obuenire. ff. de verbo. signific. † Et an Imperator possit legiū in terris ecclesie Romanae quo ad temporem kādī

Rubrica. Qui admit.ad bo.pos.poss.

20

ditionem Bal. hic tenet qd nō. Bar. tenet cōtrarii per l. qua in p. uia de tit. nup. Sed idē Bal. distinguit aliter. j. de fideicō. l. cā quā. & sibi vide per eū. Ultimō dubitari vidi t̄ si reperitur legitimatio facta per comitem palatini cē aliqua referuazione pura qd legiti matus nō succedat cū legitimis, quod regulariter esse non debet. Cq̄ illi differat à legitimis, vt dicitur in aut. quib. mod. nat. effl. legi. & sicut videmus in filio adopta. j. de suis & legi. l. eti parēs. An ista referuatio habeat legitimationē vitiare tanquā contrariā naturae eius: quia cū sit reintegratio status debet esse vniuersalis quo ad omnia. ergo &c. & quod dā vidi tenere istā partē per c. ve terabiliem. qui fil. sint legi. quia si valeret, esset monstruosa vt ibi habetur in tex. In contrariū qd ista referuatio vitiatur & nō vitiatur. sed faciat transire legitimationē in aliud nomē. l. dispensatio nīque pō fieri quo ad quādā. vt ista l. iij. arg. l. vbi ita dona tur. ff. de do. causa mor. quia verba sunt intelligēda secundū subiectā materiā. & prout ei cōgruunt. l. sū vno. in prin. ff. locati. ho. de autē in liberto nō est necessaria impenetratio anulorū aureorū: nec restitutio nataliū: quia statim qd sunt manumissi efficiuntur cives romani & ingenui per l. imperiale. in aut. vt liberti decē tero. polita hic quā incipit sed hodie. sed nō obstante hac inge. nitate propter quā possunt potiri oneribus & dignitatibus, nī bellominus ius patr. referatur patronis, vt etiā propter offensam possint eos deducere in seruitute nisi ius patronatus remiserint. quia tunc non nisi ex certis causis de quibus in corpore. t̄ Et sic licet oīl essent tria genera personarū. l. serui liberti, & ingenui. hodie non sunt nisi duo. l. serui, & ingenui. Et ista sufficient in hoc. Or faciamus vacationes vñq ad sanctum Lucam.

Qui admitti ad bonorum possessionem possunt. Rubrica.

^{¶ Differētia inter additionem hereditatis: & bo. pos. & quid hodie. & r. n. . . .}
In pretoriū dicitur anima nox in. ciuilis. & sic eius pars cum multis sunt partes eius.

Super rubrica. t̄ Quāritur hic quare fuerūt inuētē bo. pos. à prōtore: nōne sufficiebat prouisio iuris ciuii. l. xij. tab. per quā ille cui deferit hereditas potest eā adire, & nuda volūtate sua, ab ipso eo qdēat iudicē quia statim efficitur dñ. directus omnīu rerū & omnia iura actiū & passiū quā erāt apud defunctū trāferunt in eū. Sed in bo. pos. acquirēndā necesse est adire iudicē & oīl erat necesse petere sibi decerni. vt in l. j. & etiā erat necesse tū decreti iudicis. Item per eā transferunt iura directa: sed per bo. pos. transferunt utilia. institu. de bono. possel. §. quos autē. hūm hereditatis aditio poterat quādōq̄ fieri vñq ad xxx. an. vt noīde iure delibe. l. licet. sed bono. pos. debet peti. vel j. annum si est de liberis. vel infra cētū dies. si est de transluersalibus. l. j. §. Iar gius de lucefi. edi. & in l. j. quis or. in bo. pos. ser. & sic pinguius prouidebat ius ciuile quā ius prōtorium. Respondeo verū est in his quibus ius ciuile prouidebat: sed multi erant casus in quibus non prouidebat, ideo fuit necessaria prouisio prōtoris qui sup. plebat defectus iuris ciuilis. deficiebat autē ius ciuile tam in cau. iā testati quā etiam intelstat ut ecce. Nā non deferebat ius adeū dīhere. ex test. nisi ei qui erat institutus in testamento nuncupatio, in quo testator in præsentia testium exprimebat nomen ha. redi. l. heredes palā. in prin. de test. Sed quia multi testatores noībant qd in eorum vita lecirentur facta sua, & super hoc non erat prouisio de iure ci. prōtor. adiunxit formā testamenti in scri. ptis. in qua testator manu sua scribit voluntatem suam sine præ. sentia testi. & postea claudit & adhibet testes vt supra clauisūlā vel linteum se sublieribant, & opponant sub sigilla. & tamē nihil scīunt de cōtentis in scriptura & talem institutionem secundū formā & consilii prōtoris, prōtor adiunxit remediu dādo insti. tu. bo. pos. secundū tabu. quā fuit inuēta principaliter propter test. in scriptis facta postea v̄ero per iuris authores hoc remediu fuit extensem ad institutū in test. nuncupatiuo, vt poīs petere bo. pos. quā dicitur secundū nūcupationem. vt j. de bo. pos. se. condū tab. l. iij. & ecōuerso ius a deūdi h̄e. quod cōpetebat insti. extest. nūcupatiuo fuit extensem ad insti. in test. in scriptis. & sic ius ciuile & prōtoriū adiunxit cōmunicarū sua remedia: & principes approbauerunt formā datā à prōtore. l. hac cōsultissi. maj. de test. Itē bo. pos. cōtrata. quia si pater præteribat filiū emā. cipatū, ius ciuile. id est. l. xij. tab. de nullo remedio prouidebat, & & sic remanebat exclusus: quia per emācipationē lōluebat agna. tio, & illud ius ciuile nō considerabat nisi agnationē. Verū quia

in emācipato durabat ius sanguinis, licet desiceret ius ciuile. & sic erat iniustū qd remanebat exclusus, prōtor sibi prouidit de bo. pos. cōtrata. verū quia nō debebat esse deterioris cōditiōis filius in potestate quā emācipatus. Idcirco prōtor prouisionem luā extēdebat etiam ad filium in potestate. vt licet haberet ius dicen. di nullū à l. xij. tab. habeat etiam ius cōtrata. l. is qui. ff. de leg. pre. stā. Sed non sic cōtra ius dicēdi nullū extensem est ad filiū emācipatū, de iure sforū. vel Cod. led per ius authēticorum sic si fuit præteritus sine causa vt no. gl. in aut. de h̄e. & fal. §. ex h̄redatos per. §. cū aliud. in aut. vt cū de ap. cog. de quo etiam no. in l. fi. l. ius. ff. de mino. Similiter in succ. testati quia ius ci. l. xij. tab. non prouidebat agnati. l. cōiunctis ex latere patris. Et postea per se. natus. orficiantū & Tertullianū fuit prouisum filio in h̄re. ma. tris, & econuerlo matrī in h̄redi. filiū; licet inuicē non sint agnati. Aut alijs aut cōiunctis ex latere matrī qui dicētur simpliciter cognati, non erat prouisum de iu. ci. & sic remanebat exclusi quia talis cōiunctio nō erat sufficiēs ad obtinēda bona vel h̄re ditatē cōiuncti. ideo tanquā vacātia app̄icabātur filio. l. fi. ff. de succ. edic. verū quia in eis vigebat ius sanguinis prōtor eis prout de bo. pos. vnde cognati. & sic nō applicantur filio, si reperiſt aliquis de cognatus vñq ad certū gradū, qd dic vt in. l. certū. j. vñ. de cognati. verum quia nō debebat esse deterioris cōditiōis agnati, & etiam illi cognati quibus erat prouisum à iure ciuii. vt mater in bonis filiū, vel ecōuerso, quam essent simplices cognati, idcirco prōtor etiam ad illos voluit remediu suū extendere, & inuenit bo. pos. quā dicitur vnde legitimi, quā datur cognatis à iure ci. & de bo. pos. vnde cognati. vt j. vnde legi. per totum. Non sic ius adeūdi cōpetens illis de iure ciuili fuit extēsum ad cognatos de iure sforū vel Cod. sed per ius authēticorum in aut. de succ. ab int. bene extēditur quia tollit cōficiētia agnationis & cognati. nis per illā aut. vt sic ut agnati possunt perpetuō adire, & acq̄rūt iura directa. Ita & cognati, tamē nō habent necesse iudicē adire. 2. t̄ Sed quāriē secundū cū ius prōtoriū dicatur viua vox iuris ciuili. & sic eius pars quia multis sunt partes eius. vt. ff. de ius. & iu. l. nā & ipsum. quare remediu à prōtore inuenit. l. bo. pos. nō ita effi. cax sicut remediu à iure ciuii. inuenit: quā illud perpetuū, hoc tēporale: līcē per illud acquirētur iura directa, per hoc v̄ero vñ. līa. Rñdeo, qd prōtor nō habebat potestatē legis condendē per prius: sed posterius. nō cū erat sibi data potestas cōdendi legem eo modo quo principi, vel plebi, vel senatui, vel iuris cōsulto. sed data erat potestas reddēdi ius inter partes secundū leges scriptas in his in quibus ille desicerat secundū qd sibi videbatur iustū vel æquum. Ideo prōtoris in casibus à iure ciuili nō prouisit ad hoc vt quilibet ie premuniret, & letret quale ius erant reddituri, faciebat edictū in paucis verbis. & illud ponebat in publico, seu in albo. vt qui vult legere posset. Et edicta postea per populum reci. piebantur pro legibus li populo placebant. & sic per posterius vt dixi. vt h̄ec habētur in. l. iij. ff. de ius. & l. §. ex hoc tempore. Ideo remedia prōtoris erant annalia, quia officium eorū durabat anno & tribuebant iura utilia nō directa: qd non erāt tante authoritatis sicut leges populi. & ista edicta quā recipiebant pro legibus, po. stea per iuris cōsultos interpretabant, et multa infinita super eis dicebantur. vnde multum fuit auctum ius ciuile per talia edicta, imō in triplo plusquam. l. xij. tab. vel populi, vel principi. vt patet in voluminibus sforū. quod ergo tribuit hereditatis aditio de iure ciuili, hoc idem bonorū pos. petita & decreta de iure prōtoriū. l. ff. de bonorum possessione. Cætera dic vt habet ibi cū duabus legibus sequentibus.

^{¶ Differētia inter bonorum pos. que consistit in iure sicut hereditas, que etiam sine ullo corpore intellectum iuris habet, & bon. pos. que est mixta ex iure & fido. & bonorū possessor. hereditatis petitionem.}

3. An pater bonorum possessionem delatā filio possit cognoscere sine filio. Et quid in filio sine patre, & quid si appareat contradicitor sed cui acquiratur emolumētum: & an requiratur ius patris: & quid in repudiationē. 4. 5. 6. 7. & 8.

4. Hodie non requiritur petitio, sed sufficit coram prōtore agnisci.

5. Filius vel alius deservens ex quoque capite ueniat, an habeat annum. Gradus seu capita successori edicti.

6. Si filius repudiat bo. pos. exp̄s ante quām sit exclusus ab aliquo capite, an perdat for. lūm ex primo: an etiam ex sequentibus?

7. A quo tempore incipit currere tempus bonorum possessor. delatā filio fani. & an sit utilis.

8. Que sit bo. pos. edictus, & que decretalist?

9. Filius familiaris quāre possit petere bo. pos. non præcedente iussu patris, sed aliae hereditatis

C. c. 4